

Vastaus valtuustoaloitteeseen kevyenilmailun lentokentästä Kouvolaan

8436/00.05.00/2024

Kaupunginvaltuusto 11.11.2024 § 79

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Sheikki Laakson, Ukko Bambergin, Juhani Palmrosin ja Jarmo Uuttalan jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Esitän, että Kouvolan kaupunki selvittää mahdollisuudet rakentaa Kouvolaan kevyenilmailun lentokenttä.

Perustelut

Ilmailu on kasvava ala. Samalla sähköllä lentävät miehitetyt ja miehittämättömät lentokoneet tekevät läpimurtoa. Sähköistyminen mullistaa lentoliikenteen, varsinkin pienempien seutukuntien osalta.

Nopeasti kehittyvä teknologia tarjoaa ratkaisut pienten lentokenttien matkustaja- ja tavaraliikenteeseen.

- Sähkötoimiset lentokoneet ja dronet ovat taloudellinen ja vähäpäästöinen ratkaisu lyhyille reiteille.
- Sähköisten lentokoneiden operointikustannukset ovat edullisia.
- Sähköisten lentokoneiden vaatima kiitorata on lyhyempi kuin isojen koneiden.
- Meluhaittaa ei ole.

Kouvolassa on potentiaalia

Pohjois-Kymenlaakso tarvitsee kevyenilmailun lentokentän, joka mahdollistaa tulevat ilmailun tarpeet. Sähkötoimiset lentokoneet ovat hiljaisia, joten ne soveltuvat operoitavaksi asutuskeskuksissa tai lähellä asutuskeskuksia.

Suomen poikittaissuuntainen lentoliikenne on puutteellinen. Pienemmillä ja vähäpäästöisillä ja vähämeluisilla lentokoneilla saadaan tiheämmät lentoyhteydet mm. idän ja lännen välisille reiteille.

Kun lentäminen sähköistyy, lisääntyy kaupunkien välinen matkustaminen lentokoneilla ja niistä tulee junillekin kilpailija 10 vuoden kuluessa.

Toimenpiteitä

Hyvissä ajoin valmistautuminen ja infrastruktuurin tekeminen on välttämätöntä.

Selvitetään kentän tarpeellisuus ja edellytykset sekä kartoitetaan läheltä keskustaa kevyenilmailun kentälle sopivat alueet ja edistetään siihen liittyvää kaavoitusta. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, mainittuja toimenpiteitä toteuttamaan valitaan asiantuntijoista ja vaikuttajista työryhmä tai vastaava.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta 12.02.2025 § 30

Valmistelija: johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen,
jani.arponen(at)kouvola.fi, puh. 020 615 6452

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Sheikki Laakso, Ukko Bamberg, Carita Sundström, Toni Lampiranta, Juhani Palmros, Jarmo Uttala ja Hannu-Matti Vertanen ovat tehneet valtuustoaloitteen kevyen ilmailun lentokentän rakentamismahdollisuuksien selvittämisestä. Aloite on käsitelty Kouvolan kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.11.2024.

Perusteluiksi aloitteen tekijät kertovat mm. sähköistymisen myötä tapahtuvan lentoliikenteen murroksen tulevaisuudessa, ja tästä murroksesta aiheutuvien keskisuurille kaupungeille tulevien kehittämismahdollisuuksien hyödyntämisen esimerkiksi kaupunkien välisessä päästöttömässä ja tehokkaassa matkustaja- ja tavaraliikenteessä. Aloitteessa ehdotetaan kevyen ilmailun lentokentän tarpeellisuuden sekä kentän sijoittamismahdollisuuksien selvittämistä läheltä kaupungin keskustaa edistämällä asiaan liittyvää kaavoitusta.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin alueella on nykyisellään kaikkiaan neljä (4) erilaisessa liikennekäytössä olevaa lentokenttää. Näistä Utin kenttä sijaitsee lähimpänä Kouvolan kaupunkikeskustaa. Etäisyys kentältä keskustaan on noin 13 kilometriä. Utin kenttä toimii voittopuolisesti sotilaslentokenttänä, ja sen ylläpitäjä on valtiollinen lentoasemayhtiö Finavia. Utin kenttä on mm. maavoimien kuljetushelikopterien päätukikohta sekä laskuvarjojäkäriyrykmentin päätoimipaikka. Lisäksi kentälle on alettu rakentaa Finhemsin helikopteritukikohtaa, jonka on arvioitu valmistuvan käyttökuntoon vuoden 2025 lopussa.

Selänpään lentokenttä sijaitsee noin 30 kilometrin päässä Kouvolan keskustasta. Selänpään kenttä on Kouvolan seudun Ilmailuyhdistys ry:n ylläpitämä. Kentän kaksi kiitotietä (pituus 1000 ja 850 metriä) ovat osittain asfaltti- ja osittain sorapintaisia. Kentällä on harrastepohjaista purjelento- ja moottoripurjelentotoimintaa. Kentällä on myös kesäaikaan toimiva kahvila sekä sosiaalitiloja.

Kouvolan kaupungin eteläosassa sijaitsevat Ummeljoen ja Wredebyn lentokentät. Ummeljoen lentokenttä on yksityisomisteinen purje- ja harrastelentotoiminnan lentokenttä, joka sijaitsee Myllykosken taajaman länsipuolella. Etäisyys Kouvolan keskustaan on noin 17 kilometriä. Lentokentän kiitotiet ovat hiekka- ja nurmipintaiset ja pituuksiltaan 1040 ja 800 metriä. Wredebyn lentokenttä sijaitsee Inkeröisten-Anjalan taajama-alueen läheisyydessä, ja on niin ikään yksityisomisteinen. Etäisyys Wredebyn kentältä Kouvolan keskustaan on noin 34 kilometriä. Lentokentällä on nurmipäällysteinen kiitotie, pituudeltaan 690 metriä.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 26.1.2025 mennessä.

Yhteenveto: valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kouvolan alueella oleva lentoliikenteeseen ja muuhun ilmailutoimintaan sopiva infrastruktuuri on jo nykytilassa varsin kattava. Utin lentokentän voidaan olettaa tulevaisuudessakin kehittyvän ennen kaikkea sotilas- ja pelastustoiminnan sekä huoltovarmuuteen liittyvien toimintojen tukikohtana. Näiden toimintojen merkitys korostuu vielä entisestään Suomen Nato-jäsenyyden myötä. Utin lentokentän läheisyys suhteessa Kouvolan keskustaan aiheuttaa myös rajoituksia kaupungin keskustan läheisyydessä mahdollisesti harjoitettavaan muuhun lentotoimintaan.

Selänpään lentokenttä sekä Ummeljoen ja Wredebyn lentokentät tarjoavat tulevaisuudessa hyviä mahdollisuuksia myös aloitteessa mainituille lentoliikennemuodoille niiden kehittyessä. Sijainniltaan nämä sijaitsevat myös kohtuullisen etäisyyden päässä kaupungin keskustasta sijaiten seututieyhteyksien varrella tai läheisyydessä. Erityisesti Selänpään lentokentän kehittämismahdollisuudet tulee maankäytöllisesti turvata tulevaisuudessa aloitteessa mainitun tyyppistä liikennettä sekä kentän nykyistä toimintaa silmällä pitäen. Ummeljoen ja Wredebyn lentokenttien kehittämistä rajoittavat esimerkiksi läheiset taajama-alueet sekä sähkölinjat, mutta myös näiden lentokenttien kehittämisedellytykset tulee turvata myös tulevaisuudessa.

Maankäytöllisesti tärkeintä on mahdollistaa Kouvolan alueen lentokenttien kehittyminen myös tulevaisuudessa. Selänpään

lentokenttä on osoitettu valmisteilla olevan maankäytön rakennemallin päivityksen skenaarioissa kehitettävänä lentokenttänä. Utin lentokenttä pysynee myös tulevaisuudessa sotilas- ja pelastuslentotoiminnan keskuksena, mikä aiheuttaa myös rajoituksia Kouvolan keskustan lähiympäristössä tapahtuvaan muuhun lentotoimintaan.

Lisätietoja: johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen,
jani.arponen(at)kouvola.fi, puh. 020 615 6452

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Teknisen lautakunnan jäsen Susanna Rasimus saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus 03.03.2025 § 66

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Tekniikka ja ympäristö -toimialan vastaus valtuustoaloitteeseen, vastaajana johtava yleiskaavoittaja.

Yhteenveto

Kaupunginhallitukselle esitettävässä vastauksessa on huomioitu teknisen lautakunnan käsittelyn jälkeen tulleena muutoksena aloitteen tekijän antamat kommentit aloitteeseen laadittuun vastaukseen. Kommentit saapuivat kommenttikierroksen määräajan jälkeen 5.2.2025, ja ne on siten ollut mahdollista huomioida vasta hallituksen käsittelyn valmistelun yhteydessä. Kommentit ovat oheismateriaalina.

Kouvolan alueella oleva lentoliikenteeseen ja muuhun ilmailutoimintaan sopiva infrastruktuuri on jo nykytilassa varsin kattava. Utin lentokentän voidaan olettaa tulevaisuudessakin kehittyvän ennen kaikkea sotilas- ja pelastustoiminnan sekä huoltovarmuuteen liittyvien toimintojen tukikohtana. Näiden toimintojen merkitys korostuu vielä entisestään Suomen Nato-jäsenyyden myötä. Utin lentokentän läheisyys suhteessa

Kouvolan keskustaan aiheuttaa myös rajoituksia kaupungin keskustan läheisyydessä mahdollisesti harjoitettavaan muuhun lentotoimintaan.

Selänpään lentokenttä sekä Ummeljoen ja Wredebyn lentokentät tarjoavat tulevaisuudessa hyviä mahdollisuuksia myös aloitteessa mainituille lentoliikennemuodoille niiden kehittyessä. Sijainniltaan nämä sijaitsevat myös kohtuullisen etäisyyden päässä kaupungin keskustasta sijaiten seututieyhteyksien varrella tai läheisyydessä.

Maankäytöllisesti tärkeintä on mahdollistaa Kouvolan alueen lentokenttien kehittyminen myös tulevaisuudessa. Selänpään lentokenttä on osoitettu valmisteilla olevan maankäytön rakennemallin päivityksen skenaarioissa kehitettävänä lentokenttänä.

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Sheikki Laakso, Ukko Bamberg, Carita Sundström, Toni Lampiranta, Juhani Palmros, Jarmo Uttala ja Hannu-Matti Vertanen ovat tehneet valtuustoaloitteen kevyen ilmailun lentokentän rakentamismahdollisuuksien selvittämisestä. Aloite on käsitelty Kouvolan kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.11.2024.

Perusteluiksi aloitteen tekijät kertovat mm. sähköistymisen myötä tapahtuvan lentoliikenteen murroksen tulevaisuudessa, ja tästä murroksesta aiheutuvien keskisuurille kaupungeille tulevien kehittämismahdollisuuksien hyödyntämisen esimerkiksi kaupunkien välisessä päästöttömässä ja tehokkaassa matkustaja- ja tavaraliikenteessä. Aloitteessa ehdotetaan kevyen ilmailun lentokentän tarpeellisuuden sekä kentän sijoittamismahdollisuuksien selvittämistä läheltä kaupungin keskustaa edistämällä asiaan liittyvää kaavoitusta.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin alueella on nykyisellään kaikkiaan neljä (4) erilaisessa liikennekäytössä olevaa lentokenttää. Näistä Utin kenttä sijaitsee lähimpänä Kouvolan kaupunkikeskustaa. Etäisyys kentältä keskustaan on noin 13 kilometriä. Utin kenttä toimii voittopuolisesti sotilaslentokenttänä, ja sen ylläpitäjä on valtiollinen lentoasemayhtiö Finavia. Utin kenttä on mm. maavoimien kuljetushelikopterien päätukikohta sekä laskuvarjojäkäriyrykmentin päätoimipaikka. Lisäksi kentälle on alettu rakentaa Finhemsin helikopteritukikohta, jonka on arvioitu valmistuvan käyttökuntoon vuoden 2025 lopussa.

Selänpään lentokenttä sijaitsee noin 30 kilometrin päässä Kouvolan keskustasta. Selänpään kenttä on Kouvolan seudun Ilmailuyhdistys ry:n ylläpitämä. Kentän kaksi kiitotietä (pituus 1000 ja 850 metriä) ovat osittain asfaltti- ja osittain sorapintaisia. Kentällä on harrastepohjaista purjelento- ja moottoripurjelentotoimintaa. Kentällä on myös kesäaikaan toimiva kahvila sekä sosiaalityö.

Kouvolan kaupungin eteläosassa sijaitsevat Ummeljoen ja Wredebyn lentokentät. Ummeljoen lentokenttä on yksityisomisteinen purje- ja harrastelentotoiminnan lentokenttä, joka sijaitsee Myllykosken taajaman länsipuolella. Etäisyys Kouvolan keskustaan on noin 17 kilometriä. Lentokentän kiitotiet ovat hiekka- ja nurmipintaiset ja pituuksiltaan 1040 ja 800 metriä. Wredebyn lentokenttä sijaitsee Inkeröisten-Anjalan taajama-alueen läheisyydessä, ja on niin ikään yksityisomisteinen. Etäisyys Wredebyn kentältä Kouvolan keskustaan on noin 34 kilometriä. Lentokentällä on nurmipäällysteinen kiitotie, pituudeltaan 690 metriä.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 26.1.2025 mennessä.

Aloitteen tekijä kommentoi aloitteeseen laadittua vastausta määräajan jälkeen 5.2.2025. Kommentit ovat oheismateriaalina.

Kommentteja ei ehditty ottaa huomioon asian käsittelyssä teknisessä lautakunnassa, joten kommentit huomioidaan kaupunginhallituksen käsittelyssä.

Johtava yleiskaavoittaja on laatinut vastauksen esitettyihin kommentteihin:

Liikenne- ja viestintäministeriön tilaamassa 29.1.2024 Lentoasematoiminnan järjestämisen vaihtoehtoja- raportissa käsitellään lentoliikenteen tulevaisuuden näkymiä Suomessa sekä lentoasematoimintojen järjestämistä tulevaisuudessa. Raportissa käsitellään myös lentoliikenteen sähköistymisestä ja käyttövoimamuutoksesta tulevia mahdollisuuksia ja haasteita. Raportti on saatavana Valtioneuvoston hankeikkunasta: [Lentoasematoiminnan järjestämisen vaihtoehtoja](#).

Raportin mukaan lentoliikenteen tulee irtautua fossiilisista polttoaineista kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Uusilla käyttövoimilla (sähkö, vety jne.) toimivan lentoliikenteen kehityksessä on potentiaalia, mutta myös epävarmuustekijöitä. Uusien käyttövoimien lentoliikennettä palvelevien asemapaikkojen sijaintia ja sijoittelua määrittelevät mm. sähkön tai muiden polttoaineiden saatavuus sekä latausasemien ja -paikkojen asettamat vaatimukset.

Raportissa todetaan, että em. latausasemien sijoitteluun ja etäisyyksiin liittyy vielä lukuisia epävarmuuksia johtuen esim. käytettävissä olevan konekaluston vaatimuksista sekä lataustoimintojen tekniikasta. Näin ollen kyseisten toimintojen vaatimien maa-alueiden suuruutta sekä turvaetäisyyksiä ym. on vielä vaikea arvioida.

Utin lentoaseman ns. lähialue kattaa Kouvolan ydinkaupungin sekä lähimmät taajama-alueet ympäristöineen kokonaisuudessaan ollen

suorakaiteen muotoinen ja pituudeltaan noin 41 km ja leveydeltään noin 27 km. Lähestymislennonjohtoalue on vielä laajempi (karttakuva: [Flyk AUP/UUP + NAV WRNG](#)). Lähialue ja lähestymislennonjohdon alueet ovat Utin lennonjohdon valvonnassa. Utin lentokentän toiminnasta aiheutuvat vaatimukset (sotilastoiminnot, lääkärihelikopteritoiminta) aiheuttavat rajoituksia lähialueen lentotoimintaan.

Kouvolassa on jo nykytilassa Utin ohella kolme harrastusilmailukäytössä olevaa lentokenttää, jotka tarjoavat valmista pohjainfrastruktuuria myös uusiin käyttövoimiin pohjautuvaan lentoliikenteeseen. Tämä edellyttää esim. kyseisten lentokenttien toiminta- ja kehittämisedellytysten varmistamista maankäytöllisin keinoin. Kouvolan ydinkaupungin läheisyydessä lentotoiminnoille asettaa rajoituksia Utin lentokentän toiminta, mikä esim. NATO-yhteistyön ja lääkärihelikopteritukikohdan toiminnan myötä vielä voimistunee.

Yhteenveto: valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kouvolan alueella oleva lentoliikenteeseen ja muuhun ilmailutoimintaan sopiva infrastruktuuri on jo nykytilassa varsin kattava. Utin lentokentän voidaan olettaa tulevaisuudessakin kehittyvän ennen kaikkea sotilas- ja pelastustoiminnan sekä huoltovarmuuteen liittyvien toimintojen tukikohtana. Näiden toimintojen merkitys korostuu vielä entisestään Suomen Nato-jäsenyyden myötä. Utin lentokentän läheisyys suhteessa Kouvolan keskustaan aiheuttaa myös rajoituksia kaupungin keskustan läheisyydessä mahdollisesti harjoitettavaan muuhun lentotoimintaan.

Selänpään lentokenttä sekä Ummeljoen ja Wredebyn lentokentät tarjoavat tulevaisuudessa hyviä mahdollisuuksia myös aloitteessa mainituille lentoliikennemuodoille niiden kehittyessä. Sijainniltaan nämä sijaitsevat myös kohtuullisen etäisyyden päässä kaupungin keskustasta sijaiten seututieyhteyksien varrella tai läheisyydessä. Erityisesti Selänpään lentokentän kehittämismahdollisuudet tulee maankäytöllisesti turvata tulevaisuudessa aloitteessa mainitun tyyppistä liikennettä sekä kentän nykyistä toimintaa silmällä pitäen. Ummeljoen ja Wredebyn lentokenttien kehittämistä rajoittavat esimerkiksi läheiset taajama-alueet sekä sähkölinjat, mutta myös näiden lentokenttien kehittämisedellytykset tulee turvata myös tulevaisuudessa.

Maankäytöllisesti tärkeintä on mahdollistaa Kouvolan alueen lentokenttien kehittyminen myös tulevaisuudessa. Selänpään lentokenttä on osoitettu valmisteilla olevan maankäytön rakennemallin päivityksen skenaarioissa kehitettävänä lentokenttänä. Utin lentokenttä pysynee myös tulevaisuudessa sotilas- ja pelastuslentotoiminnan keskuksena, mikä aiheuttaa myös rajoituksia Kouvolan keskustan lähiympäristössä tapahtuvaan muuhun lentotoimintaan.

Lisätietoja: johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen,
jani.arponen(at)kouvola.fi, puh. 020 615 6452

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että aloite ei anna aihetta välittömiin toimenpiteisiin, koska Kouvolan alueella oleva lentoliikenteeseen ja muuhun ilmailutoimintaan sopiva infrastruktuuri on jo nykytilassa varsin kattava ja Selänpään lentokenttä on osoitettu valmisteilla olevan maankäytön rakennemallin päivityksen skenaarioissa kehitettävänä lentokenttänä.
2. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 17.03.2025

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että aloite ei anna aihetta välittömiin toimenpiteisiin, koska Kouvolan alueella oleva lentoliikenteeseen ja muuhun ilmailutoimintaan sopiva infrastruktuuri on jo nykytilassa varsin kattava ja Selänpään lentokenttä on osoitettu valmisteilla olevan maankäytön rakennemallin päivityksen skenaarioissa kehitettävänä lentokenttänä.
2. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös: